

Consultatiereactie KBO-PCOB op het wetsvoorstel tot Wijziging van de Wet langdurige zorg, de Wet financiering sociale verzekeringen en de Wet marktordening gezondheidszorg in verband met uitbreiding van de uitvoering van de Wet langdurige zorg door zorgkantoren en de regeling van het Wlz-sluittarief voor zorgaanbieders (domein-overstijgende samenwerking)

Vraag 1 van 6

Wat vindt u van de voorgestelde wetswijziging om domein-overstijgende samenwerking meer te faciliteren, door de taken van zorgkantoren uit te breiden, zodat zij rechtmatig samen met andere inkopende partijen kunnen investeren in preventieve maatregelen?

Antwoord 1 van 6

Veel ouderen ondervinden hinder van de schotten die in het zorgstelsel bestaan tussen zorg en ondersteuning uit de Wmo, de Zvw en de Wlz. Seniorenorganisatie KBO-PCOB is een warm voorstander van initiatieven die deze schotten flexibeler maken, zodat het beter mogelijk wordt om mensen de zorg te kunnen aanbieden die zij op een bepaald moment nodig hebben. Vanuit deze gedachte heeft het wetsvoorstel onze sympathie en hopen wij dat dit een succes wordt. Of dit laatste het geval zal zijn, zal echter nog moeten blijken. Wij zijn hier niet op voorhand van overtuigd.

Vraag 2 van 6

Wat vindt u van de gestelde voorwaarden met betrekking tot zorgdragen voor preventieve maatregelen, die in het wetsvoorstel zijn opgenomen en die voorgesteld worden om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur op te nemen in nadere regels?

Deze voorwaarden omvatten:

- *Zorgkantoren kunnen alleen investeren in preventieve maatregelen als het gezamenlijkheid is met met één of meer gemeenten, zorgverzekeraars of Onze Minister voor Rechtsbescherming.*
- *Er moet een positieve business case aan ten grondslag liggen. Er moet een duidelijk omschreven casus zijn waarin:*
  - a. *wordt beschreven wat het doel is van de preventieve maatregel;*
  - b. *een inschatting wordt gemaakt van de verwachte kosten en baten, waarbij het bedrag niet hoger mag zijn dan de door hem ingeschatte besparingen aan Wlz-zorg; en waarin*
  - c. *de wijze van monitoring en evaluatie wordt beschreven.*

Antwoord 2 van 6

KBO-PCOB heeft weliswaar enig begrip voor de eerste voorwaarde, maar denkt wel dat met name in de beginfase na inwerkingtreding van het wetsvoorstel opgelet moet worden of de benodigde partijen niet teveel op elkaar blijven wachten. Mogelijk kan het ministerie van VWS een katalyserende rol vervullen om initiatieven op gang te helpen.

In beginsel zijn wij het ook eens met de voorwaarde dat de verwachte verhouding tussen kosten en baten gunstig moet uitvallen. Als deze voorwaarde strikt wordt gehanteerd, bestaat echter wel het risico dat er alleen op safe gespeeld kan worden, waardoor initiatieven over de effectiviteit waarvan ex ante nog weinig bekend is, nooit ten uitvoer zullen worden gebracht. Verspreiding van kennis over best practices en ruimte voor kleinschalige, tijdelijke experimenten achten wij daarom wenselijk.

Daarnaast merken wij op dat baten (en lasten) ook een immaterieel karakter kunnen hebben, zoals rond de kwaliteit van leven. Ook dergelijke baten en lasten moeten wat ons betreft worden meegewogen in de analyse.

Vraag 3 van 6

Een belangrijke voorwaarde om preventieve maatregelen te bekostigen is dat het aantoonbaar leidt tot lagere zorguitgaven en dat dit landelijk gemonitord en geëvalueerd wordt op basis van heldere criteria. Hoe zou een dergelijke monitor er uit moeten zien, wie moet hierbij betrokken worden en welke criteria vindt u hierin van belang?

Antwoord 3 van 6

De uitkomsten zullen, in termen van helder gedefinieerde beoogde versus te meten resultaten, moeten worden gemonitord op basis van een goed, objectief volg- en evaluatiesysteem. De ervaringen van cliënten (onder wie senioren) en hun mantelzorgers zullen naar de mening van KBO-PCOB in ieder geval prominent onderdeel moeten uitmaken van de monitoring en evaluatie. Daarnaast moet er niet alleen naar de zorguitgaven worden gekeken, maar ook naar effecten op de kwaliteit van de zorg en ondersteuning en naar eventuele financieringsverschuivingen, met name of veranderingen er niet toe leiden dat cliënten en hun mantelzorgers op kosten worden gejaagd. Ook zal er getoetst moeten worden of gemeenten en zorgverzekeraars hun (wenselijke) financiële inspanningen niet verminderen als bepaalde projecten toch kunnen worden gefinancierd uit het Fonds langdurige zorg.

Vraag 4 van 6

Wat vindt u van de voorgestelde wetswijziging om de mogelijkheid te creëren zodat, op aanwijzing van VWS bij specifieke cliëntgroepen of in bijzondere omstandigheden, aanvullende bekostiging van de geleverde zorg naast de persoonsvolgende bekostiging per cliënt mogelijk wordt?

Antwoord 4 van 6

KBO-PCOB vindt het goed dat dit onderdeel van het wetsvoorstel de ruimte creëert om in bijzondere omstandigheden maatwerk te leveren en te voorkomen dat mensen tussen wal en schip vallen. Als aanvullende bekostiging op grote schaal nodig is voor bepaalde groepen of omstandigheden, verdient het wellicht overweging om de hoofdbekostigingsregels aan te passen zodat de noodzaak van aanvulling minder wordt.

Vraag 5 van 6

Zal de voorgestelde wetswijziging in de praktijk een meerwaarde hebben?

Antwoord 5 van 6

Of de voorgestelde wetswijziging in de praktijk een meerwaarde zal hebben, zal moeten blijken. Gegeven de constructie met betrokkenheid van zorgkantoren en financiering uit het Fonds langdurige zorg valt het te begrijpen dat hieraan voorwaarden gesteld moeten worden. Deze voorwaarden maken de uitvoering echter ook complex en afhankelijk van samenwerking en moeilijke inschattingen vooraf omtrent de kosteneffectiviteit van projecten. In plaats daarvan kan ook overwogen worden om gemeenten (en eventueel zorgverzekeraars) financieel te belonen naarmate ze er in slagen meer cliënten langer op een verantwoorde manier thuis te laten wonen dan vooraf mocht worden verwacht op basis van de kenmerken van de betreffende cliëntenpopulatie.

Vraag 6 van 6

Zal de voorgestelde wetswijziging in de praktijk gaan werken zoals wordt beoogd?

Antwoord 6 van 6

Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij deels naar ons antwoord op vraag 5. In aanvulling hierop merken wij op dat er een complicatie lijkt te zitten in de beoogde samenwerking met zorgverzekeraars. Aan de ene kant zijn er thans beperkingen verbonden aan wat zorgverzekeraars kunnen en mogen doen aan preventie. Aan de andere kant maken wij uit de memorie van toelichting op dat er geen geld uit het Fonds langdurige zorg naar initiatieven mag die onder de zorgplicht van verzekeraars vallen, omdat dit staatssteun zou zijn en dus strijdig met de Europese regels. Dit maakt de samenwerking tussen zorgkantoren en zorgverzekeraars sowieso juridisch kwetsbaar, en betekent ook dat eventuele uitbreidingen van de zorgplicht van verzekeraars gevolgen kunnen hebben voor de financieringsmogelijkheden vanuit het Fonds langdurige zorg.